

ZDRAVLJE

Nova nada za hr

Prevenција i rano otkrivanje bolesti su ključni, no pokazalo se svjetlo na kraju tunela i za oboljele od metastatskog raka dojke - o novoj terapiji govori onkologinja **ANA TEČIĆ VUGER** te pacijentice koje nisu odustale od borbe kad su čule tešku dijagnozu

tekst IVANA VODOGAŽEC
 fotografije NEJA MARKIČEVIĆ/CROPIX
 i GORAN KATIĆ

N

akon višemjesečne, izuzetno jake kosto-
 bolje Tatjana Markač (65) lani je ostala nepokretna. Umirovljenoj odgojiteljici s Lošinja na kraju je otkriven uzrok tegoba - rak dojke. Točnije, hormonski ovisan metastatski rak dojke negativan na HER2. Ova dijagnoza znači uznapredovali stadij tumora koji se proširio u udaljenije dijelove tijela poput jetre, pluća, mozga... ili, kao u Tatjaninu slučaju, kostiju. Operacija nije bila moguća, no Tatjana je dobila antihormonski lijek s CDK4/6 inhibitorima - kombiniranu terapiju što djeluje ciljano na maligne stanice. Već nakon dva mjeseca metastaze su se povukle iz kostiju, Tatjana je ponovno prohodala i počela normalno živjeti!

Jedna je to od fascinantnih priča žena koje o svojoj borbi sa zloćudnom bolešću progovaraju u kampanji "Ne odustajem" što su je zajedno pokrenule udruge za podršku osobama oboljelim od raka Nismo same, SVE za NJU, Europa Donna i OnkoPut, u suradnji s onko-

Milena Obst

- U 35. godini uklonjen mi je bubreg zbog karcinoma, a prije dvije i pol godine saznala sam da imam metastatski rak dojke, koji se proširio na limfne čvorove i kosti. Vidjevši da sam izgubila tlo pod nogama, liječnica mi je rekla: "Mi smo žene i možemo sve izdržati". To mi i danas daje snagu. Na kombiniranoj sam terapiji koju odlično podnosim i živim posve normalno - kaže 66-godišnja umirovljena pravica iz Požege.

Tatjana Markač

- Jesenas me kći dogurala u Kliniku za tumore na sanitetskom krevetu, jer nisam mogla ni sjediti u invalidskim kolicima. Došla sam bez dijagnoze, no odmah su ustanovili da imam hormonski ovisan metastatski rak dojke negativan na HER2, koji se proširio na kosti. Operacija nije bila moguća, no započela sam s kombiniranom terapijom i nakon dva mjeseca - prohodala. Ne odustajte, borite se i uspijet ćete! Ja sam živi primjer toga - poručuje 65-godišnja umirovljena odgajateljica s Lošinja.

Vesna Tokić

- Na godišnjoj liječničkoj kontroli, koja je obuhvaćala pregled grudi, posumnjali su da nešto nije u redu i uputili me na onkološki pregled. Dijagnoza: hormonski ovisan metastatski rak dojke negativan na HER2. Uslijedila je operacija (mastektomija) pa kemoterapija i zračenje. Isprva me obuzela tupost, no ubrzo sam shvatila da kroz život već jesmo pripremljeni na mučnine, bol, slabost... i da se time ne treba unaprijed opterećivati. Prošlu 2020. pamtit ću kao godinu novih spoznaja i prijatelja, godinu u kojoj sam postala - prava ja - otkriva 55-godišnja logopedica i defektologinja iz Zagreba.

abre žene

lozima iz Klinike za tumore KBC-a Sestre milosrdnice i KBC-a Zagreb. A iskustva naših triju sugovornica - osim Tatjane, to su logopedica Vesna Tokić i umirovljenica Milena Obst - bude nadu da čak i kad bolest uzima maha, postoje razne terapijske mogućnosti za dulji i kvalitetniji život. Naime, po medicinskoj definiciji metastatski rak dojke nije izlječiv, ali zahvaljujući novoj terapiji - kombinaciji anti-hormonske terapije s CDK4/6 inhibitorima - sada može biti lječiv.

- Najčešći tip tumora dojke, kod otprilike 75 posto oboljelih, hormonski je ovisan metastatski rak dojke negativan na HER2. Jednostavno rečeno, njegov razvoj ovisi o hormonskim utjecajima i zato su važni antihormonski lijekovi koji ga blokiraju. A u kombinaciji s novim lijekovima CDK4/6 inhibitorima dvostruko su učinkovitiji - objašnjava dr. sc. Ana Tečić Vuger, dr. med. (34), specijalistica internističke onkologije iz Klinike za tumore KBC-a Sestre milosrdnice, koja je nedavno doktorirala upravo na temu raka dojke.

Kombinirana terapija trenutačno je, kaže, najkvalitetniji način liječenja jer ne izaziva mučnine i opadanje kose te ciljano djeluje na hormonski ovisne stanice raka - za razliku od kemoterapije, koja sustavno djeluje na organizam ubijajući ne samo tumorske nego i ostale stanice. Postoje, doduše, određene nuspojave - antihormonski lijekovi mogu izazvati umor, promjene raspoloženja, probavne tegobe, bolove u mišićima i kostima, suhoću sluznica, a CDK4/6 inhibitori čak i neutropeniju (smanjenje jedne vrste bijelih krvnih stanica važnih za obrambeni sustav organizma). Također treba imati na umu da kombinirana terapija nije jamstvo da neće biti potrebna kemoterapija, koja se i dalje primjenjuje kad je osoba akutno ugrožena ili kad su iscrpljene sve mogućnosti antihormonskog liječenja.

- Nema pravila, svatko ima drukčije potrebe. Upravo zato cilj je kampanje "Ne odustajem" pomoći ženama da se upoznaju sa svim mogućnostima i zajedno s liječnikom odaberu najpovoljniju terapiju, uravnoteženu prehranu i tjelesnu aktivnost, kako bi nastavile s uobičajenim životom koliko god je moguće. Naš zadatak nije samo liječenje bolesti nego svesrdna podrška osobi - ističe dr. Ana Tečić Vuger koju ljudi često pitaju zašto je odabrala tako "težak" poziv.

- Bavljenje malignim bolestima veliki je izazov, no tim je veća sreća i zadovoljstvo kad se izborimo s rakom kako bi žene i dalje mogle uživati u stvarima koje ih vesele, poput uređenja vrta, odlaska na more... To je neprocjenjiv osjećaj!